



**EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI**  
AEGEAN REGION CHAMBER OF INDUSTRY

# **AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ**

**MART 2019**

**Sayı 71**

## İçindekiler

<a href="#">Yönetici Özeti-Küresel Ekonomi</a>	1
<a href="#">Yönetici Özeti-Türkiye Ekonomisi</a>	2
<a href="#">Küresel Ekonomideki Gelişmeler</a>	3
<a href="#">Dünya Ekonomisi</a>	3
<a href="#">ABD</a>	4
<a href="#">Euro Bölgesi-AB</a>	4
<a href="#">Almanya</a>	5
<a href="#">İngiltere</a>	5
<a href="#">Japonya</a>	6
<a href="#">Çin</a>	7
<a href="#">Hindistan</a>	7
<a href="#">Güney Kore</a>	8
<a href="#">Brezilya</a>	8
<a href="#">Rusya</a>	9
<a href="#">İmalat PMI İncelemesi - Şubat 2019</a>	10
<a href="#">Döviz Kurları İncelemesi - Şubat 2019</a>	11
<a href="#">Teknoloji Gündemi</a>	12
<a href="#">Türkiye'deki Güncel Ekonomik Gelişmeler</a>	13
<a href="#">Büyüme-2018 Yılı IV. Çeyrek</a>	13
<a href="#">Enflasyon-Şubat 2019</a>	14
<a href="#">Sanayi Üretim Endeksi-Ocak 2019</a>	15
<a href="#">Hane Halkı İşgücü Verileri-2018</a>	16
<a href="#">Kapasite Kullanım Oranı-Subat 2019</a>	17
<a href="#">Ödemeler Dengesi-Ocak 2019</a>	18
<a href="#">Güven Endeksleri ve Bütçe</a>	19
<a href="#">Dış Ticaret Verileri-Ocak 2019</a>	20
<a href="#">Temel Ekonomik Göstergeler Tablosu: Türkiye</a>	21
<a href="#">Temel Ekonomik Göstergeler Tablosu: İzmir</a>	22
<a href="#">Ülke İncelemeleri XXXVIV: Cezayir Demokratik Halk Cumhuriyeti</a>	23

## YÖNETİCİ ÖZETİ

### KÜRESEL EKONOMİ

- Küresel ekonomide geleceğe ilişkin belirsizlikler, öngörülere olumsuz yansımaya devam ediyor. OECD, küresel ekonomik büyüme tahmini 2019 için %3,5'ten %3,3'e, 2020 için ise %3,5'ten %3,4'e düşürdü. Hükümetler arası işbirliğinin güçlendirilmesi ve politik krizlerin aşılması, ekonominin seyrinde de etkili olacak.
- ABD ve Çin arasında ticaret savaşlarını sonlandırmaya yönelik müzakereler devam ediyor. Pek çok çekişmeli konuda ilerleme olsa da, ticaret savaşlarının kesin olarak sonlandırılmasına yönelik henüz somut bir gelişme kaydedilemedi.
- AB ekonomisinde yavaşlama eğilimi giderek daha çok dile getiriliyor. Avrupa Merkez Bankası (AMB), 2019 ve 2020'ye yönelik büyüme ve enflasyon risklerinin arttığına dikkat çekerken, bölgenin lokomotif ekonomisi Almanya'nın 2019 büyümesi aşağı yönlü revize edildi.
- Brexit krizi, İngiltere'nin ve AB'nin baş gündem maddesi olmayı sürdürüyor. Atılan pek çok adıma rağmen Brexit konusunda uzlaşma sağlanamamasının ardından, anlaşmanın 30 Haziran'a ertelenmesi gündeme geldi.
- Bölgesel ve küresel yavaşlamanın olumsuz etkilediği bir diğer ekonomi de Japonya. Japonya Hükümeti, aylık ekonomik değerlendirme raporunda, ülke ekonomisinin Mart ayı itibariyle yüksek bir toparlanma ivmesini henüz yakalayamadığını belirtti.
- Çin hükümeti, ekonomiyi canlandırmak için; "vergi yükünü hafifletmek, krediye erişimi kolaylaştırmak, hükümet alımlarını KOBİ'lere yöneltmek ve inovasyonu desteklemek" şeklinde 4 farklı destek açıkladı.
- Brezilya'daki toparlanma eğilimi de yavaşlama sürecine girdi. Brezilya Merkez Bankası aylık ekonomik aktivite endeksi, Ocak ayında bir önceki aya göre %0,4 oranında geriledi.
- IMF, Güney Kore ekonomisi hakkında uyarıda bulunarak, üretkenlikteki azalmanın ve ihracattaki kan kaybının da ekonomiyi olumsuz etkilediğine dikkat çekti.
- Hindistan, yaklaşan genel seçimlere hazırlanıyor. Seçimler, ekonomideki belirsizliği artıran bir unsur olarak kabul edilse de, Hükümet seçim sürecinin ekonomik reform programını etkilemeyeceğini ifade etti.
- Rusya'da sanayi üretimi, Şubat'ta sürpriz bir şekilde beklentileri aşarak, yıllık bazda %4,1 artış kaydetti. Bu artışın etkisiyle, ilk çeyrek büyümesinde de, beklentilerin üzerinde bir artış öngörülmektedir.

## YÖNETİCİ ÖZETİ

### TÜRKİYE EKONOMİSİ

- **Büyüme Oranı;** 2018 yılının dördüncü çeyreğinde büyüme, faiz ve kurlardaki artışlar ile iç talepteki daralmanın etkisiyle %3 daralırken, 2018 için yıllık %2,6 oranında kaydedildi. 2018 yılı son çeyreğinde imalat sanayi sektörü %7,4 oranında azaldı.
- **Enflasyon Oranı;** 2019 yılı Şubat ayı enflasyon oranı; yıllık TÜFE'de %19,67, Yİ-ÜFE'de %29,59 oranında gerçekleşti. Bir önceki aya göre, TÜFE'de %0,16 oranında ve Yİ-ÜFE'de %0,09 oranında artış yaşandı.
- **İşsizlik Oranı;** 2018 yılında işsizlik oranı geçen yılın aynı ayına göre, 0,1 puan artışla %11 oranında gerçekleşti. İstihdam edilen kişi sayısı 549 bin kişi ve işsiz sayısı 83 bin kişi arttı. Genç nüfusta işsizlik oranı %20,3 seviyesine yükseldi.
- **Sanayi Üretim Endeksi;** 2019 yılı Ocak ayında yıllık bazda %7,3 oranında azaldı. 2019 yılı Şubat ayında Kapasite Kullanımı bir önceki aya göre 0,4 puan azalarak %74,0 oranına geriledi.
- **Dış Ticaret Açığı;** 2019 yılı Ocak ayında, geçen yılın aynı ayına göre, %72,5 oranında azalarak 2,5 milyar Dolar kaydedildi. İhracat geçen yılın aynı ayına göre, %5,9 oranında artarak 13,2 milyar Dolar, ithalat da %27,2 azalarak 15,7 milyar Dolar olarak gerçekleşti.
- **Cari İşlemler Açığı;** 2019 yılı Ocak ayında, piyasa beklentilerine paralel 813 milyon Dolar olarak kaydedildi.
- **Bütçe;** 2019 yılı Ocak-Şubat döneminde 11,7 milyar TL açık verdi. Aynı dönemde bütçe gelirleri %37,5 oranında artarak 163,9 milyar TL, bütçe giderleri ise %47 oranında artarak 175,6 milyar TL olarak kaydedildi.
- **Güven Endeksleri;** Reel Kesim Güven Endeksi bir önceki aya göre 2019 yılı Şubat ayında %4,5 artarak 97,2 seviyesine ve Ekonomi Güven Endeksi %1,2 artarak 79,4 seviyesine yükselirken; Tüketici Güven Endeksi %0,7 azalarak 57,8 seviyesine düştü.
- **PMI ve CDS;** 2019 yılı Şubat ayında İmalat Sanayi Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) 46,4 düzeyine yükseldi. CDS ise Şubat ayını 300,63 seviyelerinde kapatırken; .22 Mart 2019 tarihi itibarıyla 346,36 değerine ulaştı.
- **Faiz oranları;** TCMB %24 seviyesindeki politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını değiştirmede.

## KÜRESEL EKONOMİDEKİ GELİŞMELER

### DÜNYA EKONOMİSİ

**D**ünya ekonomisi, politik dengelerin bozulmasına, güvenlik risklerine ve büyümenin yavaşlayacağına dair artan endişeler odağında yön bulmaya devam ediyor.

OECD, güncel olarak yayınladığı “Ara Düzey Ekonomik Görünüm” raporunda, dünya ekonomisine ilişkin tahminlerini revize etti. Revizyon kapsamında, küresel ekonomik büyüme tahmini 2019 için %3,5'ten %3,3'e, 2020 için ise %3,5'ten %3,4'e düşürüldü. Çin ve Avrupa'daki ekonomik yavaşlama ve dünya ticaretindeki zayıflama, küresel ekonomiyi riske eden iki faktör olarak belirtildi. Büyük ekonomilerin herhangi birinde beklenenden daha keskin bir yavaşlamanın, küresel ekonomik büyümede de engel teşkil edeceği öngörülüyor.

Bu açıdan, 2019'da politik stabilizasyonun korunması büyük önem kazanıyor. Uzmanlarca, Hükümetlerin güvenliği ve büyümeyi tehdit edici riskleri azaltmak ve ekonomik durumun kötüleşmesini önlemek için çok taraflı diyalogu güçlendirmek gerektiği düşünülüyor.

Ancak, dünyanın farklı bölgelerinde, küresel güvenliği tehdit edici gelişmeler yaşanmaya da devam ediyor. Venezuela krizinde askeri müdahale tartışmaları devam ederken, Hindistan-Pakistan arasında ortaya çıkan ve savaş olasılıklarına kadar dillendirilen gerilim, bir diğer ciddi endişe kaynağı oldu. Diğer taraftan, Yeni Zelanda'daki terör saldırısı da küresel güvenlik zaafiyetlerini yeniden gündeme getirdi.

ABD



**A**BD ve Çin arasında ticaret savaşlarını sonlandırmaya yönelik devam eden müzakereler, iki ülkede olduğu kadar dünyada da gündemin en önemli maddelerinden biri konumunda. Dünyanın en büyük iki ekonomisi arasında çekişmeli konularda ilerleme kaydedildiği belirtilmekle birlikte, ticaret savaşlarının kesin olarak sonlandırılabilmesine ilişkin henüz bir netlik bulunmuyor. Anlaşmaya varılabileceği öngörülmekle birlikte; savaşların, devam etmesi ise küresel ekonomik büyümeye yönelik en büyük tehditlerden biri.

Dolar, ekonomiye dair endişeler odağında dalgalı bir seyir izlemeye devam ediyor. Zayıf seyreden ülke verileri, Dolar'ın değer kaybına sebep olurken, Amerikan Merkez Bankası'nın (FED) faiz indirimine yönelik öngörüler, Dolar'ın değer artışı sağlayabilir.

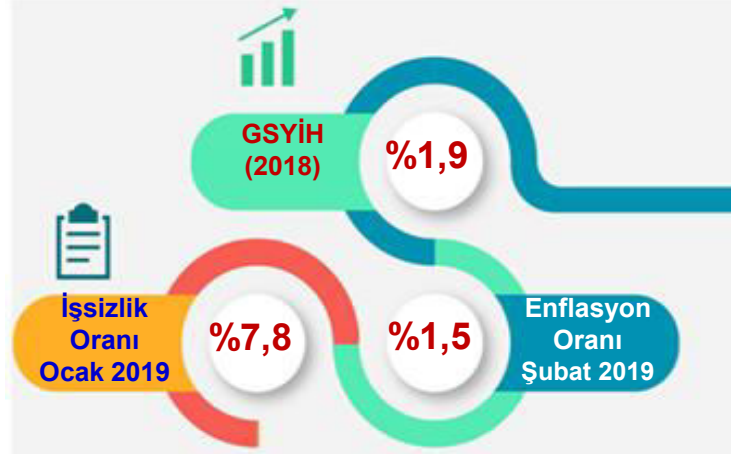


Euro Bölgesi - AB



**A**vrupa Merkez Bankası (AMB), bölgesel ve küresel riskleri dikkate alarak, 2019 ve 2020'ye yönelik büyüme ve enflasyon risklerinin arttığına dikkat çekti. Merkez Bankası uzmanları, güncel değerlendirmelerinde Avrupa ekonomisindeki yavaşlamanın düşünüldenden daha uzun ve daha derin yaşanacağına dikkat çektiler.

Küresel düzeyde yaşanan ticaret savaşlarının, yatırımcı güveni üzerinde baskı oluşturması ve sanayi ürünlerin ihracatında yaşanan sıkıntılar, risklerin temel kaynağını oluşturuyor. Bununla birlikte, Almanya ekonomisindeki durgunluk emareleri, İtalya'daki resesyon ve Brexit'in yarattığı endişeler, risklilik düzeyini artırıyor.



**ALMANYA**

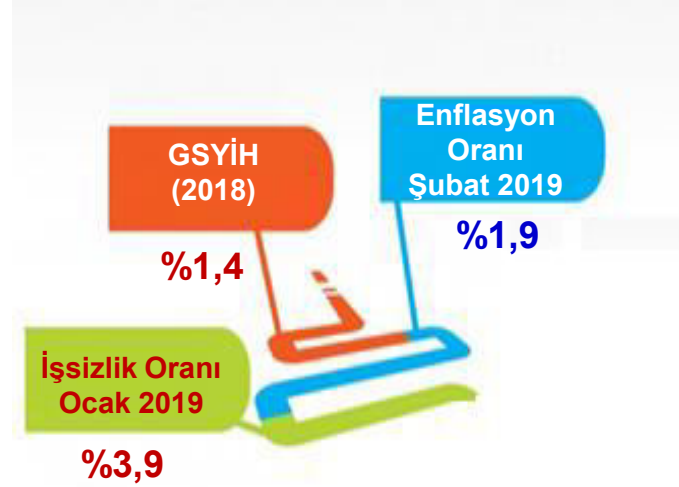
**A**lmanya ekonomisinde, yavaşlama işaretleri ekonomi üzerinde baskı oluşturmaya devam ediyor. Alman Sanayi Federasyonu (BDI) yaptığı güncel değerlendirmede, Alman ekonomisine yönelik 2019 büyüme tahminini %1,5'den %1,2'ye indirirken; Hükümete danışmanlık yapan ve ekonomi alanında uzman 5 kişilik ekipten oluşan bilirkişi kurulu, aynı dönem için büyüme tahminini %1,5'ten %0,8'e düşürdü.

Federasyonun değerlendirmesine göre, Almanya'da büyüme dış nedenlerden ve ticaret hacminin daralmasından dolayı hız kaybetmeye devam ediyor. Özellikle ABD ve İngiltere ile yaşanan dış ticaretteki aksaklıklar, Alman ekonomisini olumsuz yönde etkiliyor. İç talep ve tüketime yönelik görünüm ise, ekonominin seyrini belirleyecek bir diğer etken olacak.

**İNGİLTERE**

**i**ngiliz parlamentosu, Brexit krizinin aşılması yönünde çaba sarf etmeye devam etse de, kriz derinleşiyor. Güncel olarak Hükümet, Brexit anlaşmasının tekrar oylanması ve Brexit'in 30 Haziran'a ertelenmesini içeren önergeyi kabul etti. Böylece, Theresa May Hükümeti, AB'den Brexit'in 30 Haziran'a kadar ertelenmesini talep etmeye odaklandı. Brexit çözümsüzlüğü, uzun bir vadeye yayılarak, belirsizliklerin de artmasına sebep oluyor.

İngiliz Sterlin'i, başta Brexit olmak üzere ekonomiyi riske eden unsurlar sebebiyle dalgalı bir seyir izlemeye devam ediyor. Sterlin'in son 9 ayın zirvesine tırmanmasının ardından tekrar düşüş eğilimine girmesi, yatırımcıların ülkedeki gelişmelere çok hızlı ve ani tepkiler verdiğine işaret ediyor.



**JAPONYA**

**J**aponya'da ihracat, Şubat'ta düşüş eğilimini 3. aya taşıdı. Güncel verilere göre, Şubat'ta ihracat, beklentilerin altında gerçekleşerek yıllık bazda %1,2 azaldı. İhracatın düşük düzeyde kalmasının temelinde özellikle yarı iletken parça ve otomobil ihracatındaki azalış etkili oluyor. Küresel sorunların bir sonucu olan dış talepteki azalma, ihracatın gerilemesindeki bir diğer etken.

Japonya Hükümeti, aylık ekonomik değerlendirme raporunda, ülke ekonomisinin Mart ayı itibariyle yüksek bir toparlanma ivmesini henüz yakalayamadığını ve ılımlı toparlanmanın devam ettiğini belirtti. Toparlanmanın yavaş düzeyde kalmasında, bölgesel ve küresel ekonomideki olumsuzluklar etkili oluyor. Özellikle, Çin ekonomisindeki yavaşlama ve Japonya'nın Çin'e yönelik ihracatının azalması, durgunluğun başını çekiyor.



➤ Ülkelerin çeyrekler itibariyle verilen büyüme oranları, bir önceki yılın aynı dönemine göre baz alınmıştır.



## GELİŞMEKTE OLAN EKONOMİLER

ÇİN



Çin yavaşlayan ekonomik aktivitesini desteklemek için bir dizi önlem alma girişiminde. Alınan önlemler kapsamında, güncel olarak KOBİ'lerin çalışma koşullarını iyileştirmek amacıyla dört temel alanda yeni önlemler açıklandı. Alınan temel önlemler; "vergi yükünü hafifletmek, krediye erişimi kolaylaştırmak, hükümet alımlarını KOBİ'lere yöneltmek ve inovasyonu desteklemek" şeklinde ön plana çıkıyor. Bununla birlikte, işletmeler üzerindeki vergi yükünü azaltma hedefi doğrultusunda KOBİ tanımı da genişletildi. Bu değişimler sonucunda 18 milyon işletmenin daha KOBİ statüsü kazanarak, desteklerden yararlanması bekleniyor.



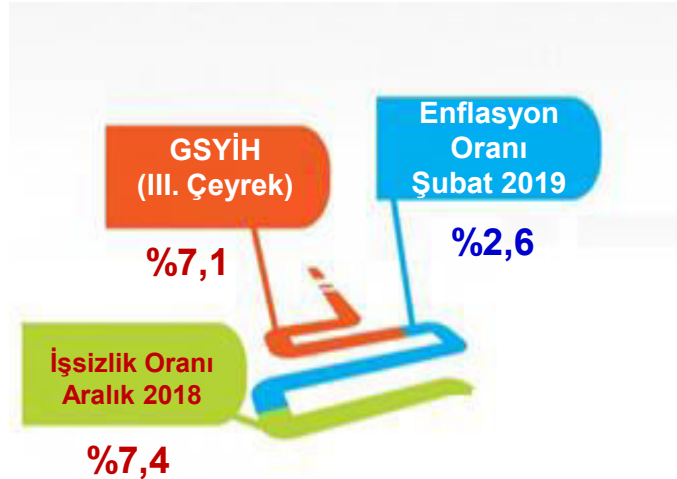
Çin Hükümeti, yaptığı son açıklamada 2019 yılı için ekonomik büyüme hedefini %6,0-6,5 aralığında belirlediğini açıkladı. Uzmanlar, 2019'da söz konusu hedefin altında gerçekleşecek bir büyümenin, son 30 yılın en düşüğüne işaret edeceğine dikkat çekiyor. Hükümet, en öncelikli hedeflerini ise ekonomideki riskleri savuşturmak ve işsizlik oranını sabit tutmak şeklinde belirledi.

HİNDİSTAN



Petrol fiyatlarının düşük seyri, Hindistan'ın dış ticaret açığına olumlu katkıda bulunmaya devam ediyor. Dünyanın en büyük petrol ithalatçılarından biri olan ülkede, dış ticaret açığı Şubat'ta son 17 ayın en düşüğüne gerileyerek 9,6 milyar Dolar düzeyinde gerçekleşti. Söz konusu dönemde, ihracat 26,6 milyar Dolar, ithalat ise 36,3 milyar Dolar düzeyinde gerçekleşti.

Hindistan'da yaklaşan genel seçimler, uzmanlarca ekonomideki belirsizliği artıran bir unsur olarak kabul ediliyor. Ancak, Hükümet yetkilileri, seçim sürecinin ekonomik reform programını etkilemeyeceğini ifade etti. Küresel ekonomideki belirsizlikler de dikkate alındığında, reform sürecinin kesintiye uğraması, Hindistan'a hızlı bir şekilde olumsuzluk olarak yansiyabilir.



**GÜNEY KORE**

**G**üney Kore ekonomisine dair açıklamalarda bulunan IMF, 2019'da ortaya çıkabilecek olumsuzluklar hakkında uyarıda bulundu. Özellikle çelik ve otomobil gibi ülke ekonomisi için katma değer sağlayan sektörlerdeki üretkenliğin azaldığına dikkat çekilen açıklamada, ihracattaki kan kaybının da ekonomiyi olumsuz etkilediğine dikkat çekildi. Bununla birlikte, Hükümete olumsuz durumun derinleşmesinin engellenmesi için bütçede revizyona gidilmesi önerildi.

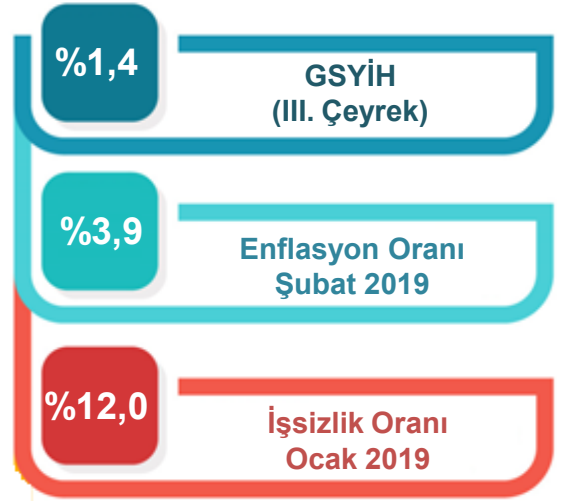


Ülkedeki işsizlik oranı Şubat'ta %4,7 düzeyinde gerçekleşerek son 2 yılın zirvesine tırmandı. Özellikle, sanayi sektörü istihdamındaki daralmanın başı çekmesi, üretimdeki daralmayı gösteren bir diğer detay olarak dikkat çekti.

**BREZİLYA**

**B**rezilya Merkez Bankası'nın aylık ekonomik aktivite endeksi, Ocak ayında bir önceki aya göre %0,4 oranında geriledi. Küresel ölçekte etkileri yaygınlaşan ekonomik aktivitedeki olumsuzluklar, Brezilya'daki toparlanmayı da yavaşlatabilir. Merkez Bankası, ekonomik büyümenin 2019'da %2,0 düzeyinde gerçekleşmesini bekliyor.

Brezilya'nın yeni devlet başkanı Jair Bolsonaro, ABD'ye ilk kez resmi ziyarette bulundu. Gerçekleştirilen ziyaret kapsamında, Brezilya ile ABD arasında askeri ve ekonomik işbirliğinin güçlendirilmesine karar verildi. Geliştirilecek işbirliği kapsamında Brezilya, ABD'den daha çok yatırım çekmeyi hedefliyor.



**RUSYA**

**R**usya Kırım ilhaki sebebiyle ekonomik yaptırımlara maruz kalmaya devam ediyor. ABD, AB ve Kanada ile ortak bir kararla imalat, inşaat ve enerji sektörlerinde yer alan çok sayıda Rus şirketini daha yaptırım listesine aldıklarını açıkladılar. İlerleyen dönemlerde, Rusya'ya karşı ortak tutum içerisinde olunacağını kaydedilmesi ise açıklamanın bir diğer dikkat çeken detayı.

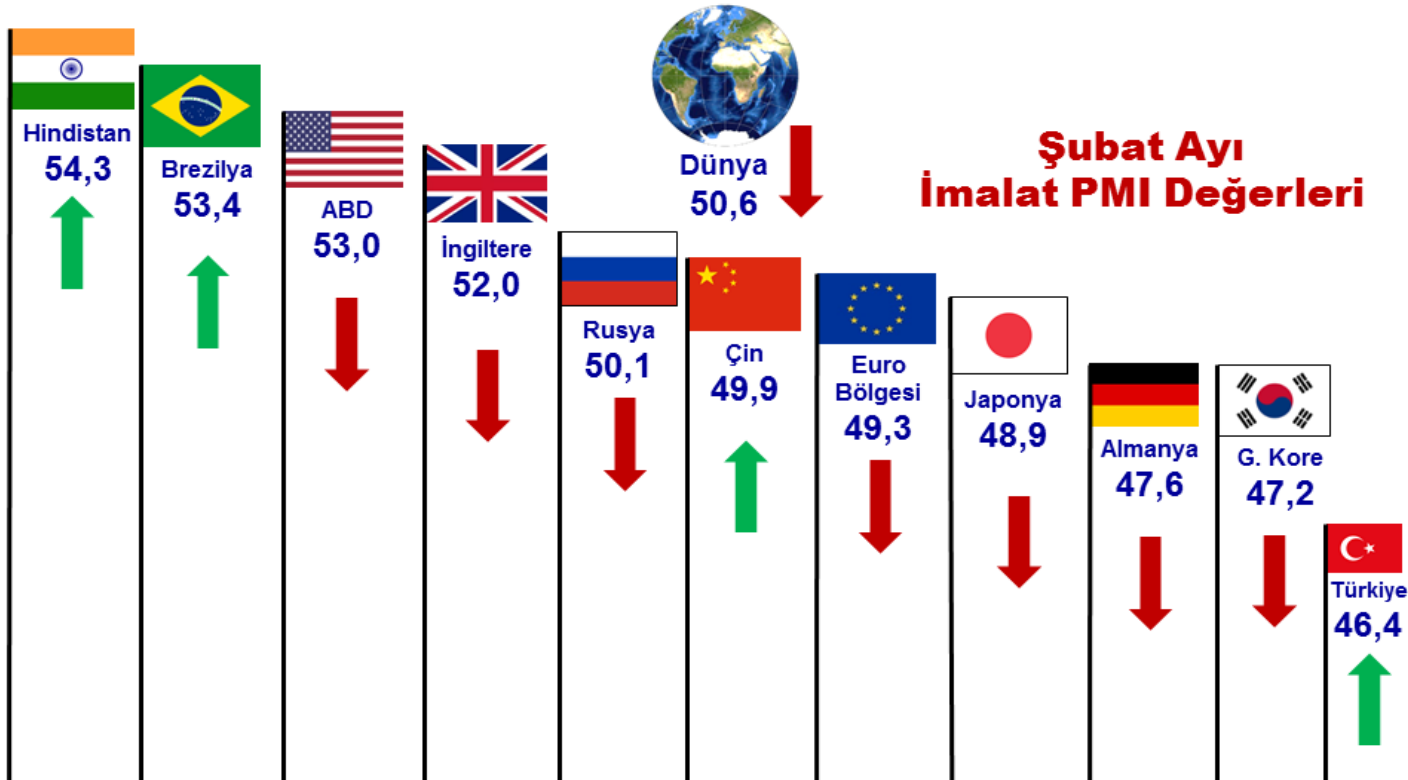
Rusya'da sanayi üretimi, Şubat'ta sürpriz bir şekilde beklentileri aşarak, yıllık bazda %4,1 artış kaydetti. Ocak ayındaki artış ise %1,1 düzeyinde sınırlı kalmıştı. Yüksek artışın temelinde imalat sanayideki güçlenme etkili oldu. Söz konusu artış doğrultusunda, ilk çeyrek GSYİH'sinin da beklenenden iyi gelebileceği yönünde işaret oluştu.

**%2,3****GSYİH  
(2018)****%5,2****Enflasyon Oranı  
Şubat 2019****%4,9****İşsizlik Oranı  
Şubat 2019**

## İMALAT PMI İNCELEMESİ

### ŞUBAT 2019

- İmalat PMI endeksi Şubat ayında, küresel ekonomik belirsizliklere ilişkin endişelerle pek çok gelişmiş ekonomi için düşüş eğiliminde oldu. Global endeks de düşüş eğilimini sürdürdü.
- Gelişmekte olan ülke ekonomilerinde ise artış kaydedildi.

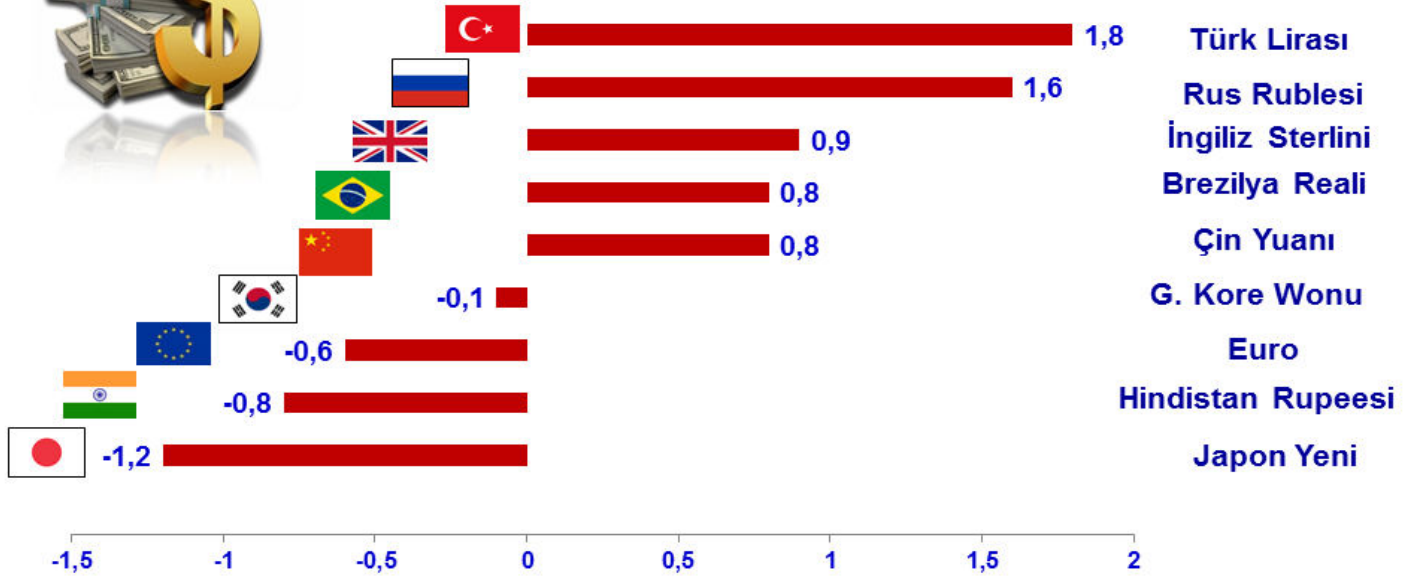


İmalat PMI (Purchasing Managers Index) : İmalat Sanayi Satın Alma Yöneticileri Endeksi  
Kaynak: Markit

## DÖVİZ KURU İNCELEMESİ

### ŞUBAT 2019

- Küresel belirsizliklerin bir diğer önemli etkisi, döviz kurları üzerinde oluyor. Politik değişkenlerin de etkisiyle ABD Dolar'ı dalgalı bir seyir izlemeye devam ediyor.
- Şubat'ta, bir önceki aya göre pek çok ülkenin para biriminin Dolar karşısındaki değerinde stabilizasyon kaydedilirken, Euro başta olmak üzere pek çok para biriminde hafif değer kayıpları kaydedildi.



Bir önceki aya göre, ABD Dolar'ı karşısındaki yüzde değişim oranlarıdır.

## TEKNOLOJİ GÜNDEMİ

- Sibel saldırıların giderek artan maliyetine karşı, uluslararası işbirliği çalışmalarının genişletilmesine karar verildi. Küresel ekonomi üzerindeki toplam maliyetinin 2021 yılında 6 trilyon Dolar'a ulaşması beklenen siber saldırılarla mücadele edebilmek için uluslararası şirketler, finans kuruluşları ve hükümetler seferberlik haline geçti.
- Uçan otomobil çalışmalarına Malezya da dahil oluyor. Malezya'da üretilmesi planlanan uçan otomobillerin, ilk etapta toplu taşımada ve nakliyede kullanılmasının planlandığı açıklandı.
- Çin yapay zeka çalışmalarında, ABD'yi geride bırakıyor. Ülkede, özellikle yapay zeka alanındaki teorik çalışmalar son yıllarda belirgin bir artış içerisinde. Uzmanlarca gerçekleştirilen son değerlendirmeler itibariyle, Çin'in yapay zeka alanındaki akademik araştırmalarda atıf alma açısından ABD'yi geride bırakma eğiliminde olduğu açıklandı.
- Robot nüfusu küresel ölçekte her geçen yıl artıyor. Yapılan son değerlendirmelerde 2015'te 1,5 milyon kişi olan dünya robot nüfusu, 2019'da %12 artışla 2,5 milyona ulaştı. Robot sayısında liderliği ise Asya ülkeleri çekiyor.
- Uluslararası danışmanlık ve denetim firması KPMG'nin, dünyanın otonom araçlara ne kadar hazır olduğunu değerlendirmeye yönelik hazırladığı "Otonom Araçlar Hazırlık Endeksi" araştırmasında, AB ülkelerinin ABD ve diğer ülkelere göre daha önde olduğu açıklandı.
- Dünyanın en büyük arama motoru ve internet hizmetleri şirketi Google'ın, dijital oyun sektörüne girmeye hazırlandığı açıklandı. Mevcut durumda yıllık cirosu 140 milyar Dolar'a ulaşan sektöre Google'ın dahil olmasıyla, hem ciro hem de inovasyon açısından artış yaşanacağı öngörülüyor.
- Katlanabilir telefonlar ve akıllı cihazlarla ilgili çalışmalar hız kazanıyor. Samsung'un katlanabilir akıllı telefonundan sonra, Çin'li teknoloji şirketi Huawei de piyasadaki ikinci katlanabilir cihazı tanıttı. Bununla birlikte, güncel olarak Samsung'un 3 kez katlanabilen akıllı telefon patenti aldığı da sektörde konuşulan bilgiler arasında.



## TÜRKİYE'DEKİ GÜNCEL EKONOMİK GELİŞMELER

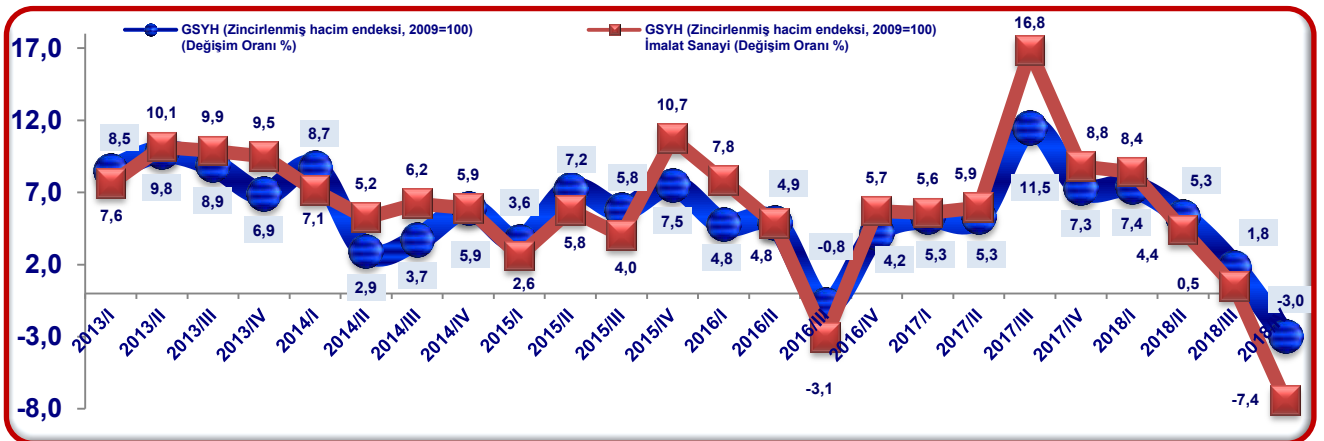
### BÜYÜME (2018/IV)

	Cari fiyatlarla GSYH (Milyon TL)	Cari fiyatlarla GSYH (Milyon \$)	Değişim Oranları (%) (Zincirlenmiş hacim endeksi)		Yerleşik hanehalkların ve hanehalkına hizmet eden kar amacı olmayan kuruluşların tüketimi (%)	Devletin Nihai Tüketim Harcamaları (%)	Gayri Safi Sabit Sermaye Oluşumu (%)	Mal ve Hizmet İhracatı (%)	(Eksi) Mal ve Hizmet İthalatı (%)
	GSYH	İmalat Sanayi							
2017/I	649.272	175.862	5,3	5,6	4,5	9,0	3,9	10,0	0,9
2017/II	734.426	204.867	5,3	5,9	3,1	-1,8	7,7	11,0	2,2
2017/III	831.879	235.838	11,5	16,8	10,3	7,6	12,8	17,7	15,0
2017/IV	890.960	234.924	7,3	8,8	6,3	5,9	6,6	9,2	22,8
2017/YILLIK	3.106.537	851.490	7,4	9,1	6,1	5,0	7,8	11,9	10,3
2018/I	788.833	206.829	7,4	8,4	8,9	3,5	8,8	0,7	15,4
2018/II	885.236	204.571	5,3	4,4	5,8	7,8	4,8	4,1	0,1
2018/III	1.016.806	187.797	1,8	0,5	0,8	3,4	-4,7	13,6	-16,8
2018/IV	1.010.114	184.890	-3,0	-7,4	-8,9	0,5	-12,9	10,6	-24,4
2018/YILLIK	3.700.989	784.087	2,6	1,1	1,1	3,6	-1,7	7,5	-7,9

**B**üyüme oranı; 2018 yılının dördüncü çeyreğinde büyüme, faiz ve kurlardaki artışlar ile iç talepteki daralmanın etkisiyle %3 daralırken, ilk çeyrek büyümesi %7,4 ve üçüncü çeyrek büyümesi %1,8 olarak revize edildi. 2008 yılından bu yana 4. çeyrekler itibariyle ilk kez küçülme bu çeyrekte görüldü. 2018 için yıllık büyüme %2,6 oranında, 2009 yılından bu yana ki en düşük düzeyde gerçekleşme.

2018 yılı dördüncü çeyrekte özel tüketim harcamaları büyümeyi aşağı çekerken, dayanıklı tüketim harcamalarındaki %34,6 ile düşüş dikkat çekti. Kamu harcamaları 0,1 puan büyümeye sınırlı bir katkı sağladı. Net ihracattaki %10,6 artış ve ithalattaki %24,4 azalış büyümeye olumlu yansıdı. 2018 yılı dördüncü çeyrekte yatırım harcamaları zayıfladı. Makine ve teçhizat yatırımları -%25,8 oranında ve inşaat yatırımları -%5,8 oranında azalarak büyümeyi daraltıcı yönde etkiledi. 2018 yılı dördüncü çeyrekte inşaat sektörü %8,7, sanayi sektörü %6,4, tarım sektörü %0,5 ve hizmetler %0,3 daraldı. İmalat sanayi %7,4 oranında azaldı. Yıl genelinde ise inşaat sektörü hariç tüm alt sektörler sınırlı da olsa büyümeyi destekledi.

2018 yılının ikinci yarısından itibaren ekonomik aktivitelerin ivme kaybetmesiyle uzun süredir en düşük seviyede büyüme kaydedildi. Bu çeyrekte, özel tüketim ve yatırım harcamaları olumsuz etkilerken, kamu harcamalarının yetersiz kaldığı ve artan ihracat ile azalan ithalatın büyümeyi desteklediği görülmektedir. Özel tüketim ve yatırım harcamalarındaki aşağı yönlü seyrin büyümeyi önümüzdeki çeyrekte de daraltıcı yönde baskılayacağı beklenmektedir.



**ENFLASYON (ŞUBAT 2019)**

**E**nflasyon oranı; 2019 yılı Şubat ayı yıllık TÜFE'de %19,67, Yİ-ÜFE'de %29,59 oranında gerçekleşti. Bir önceki aya göre TÜFE'de %0,16 oranında ve Yİ-ÜFE'de %0,09 oranında artış yaşandı.

	TÜFE		Yİ-ÜFE		YD-ÜFE	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019
Yıllık (%)	10,26	19,67	13,71	29,59	15,07	30,71
Yıllık Ort. (%)	11,23	17,93	15,50	29,97	21,89	38,72
Aylık (%)	0,73	0,16	2,68	0,09	1,70	-1,79

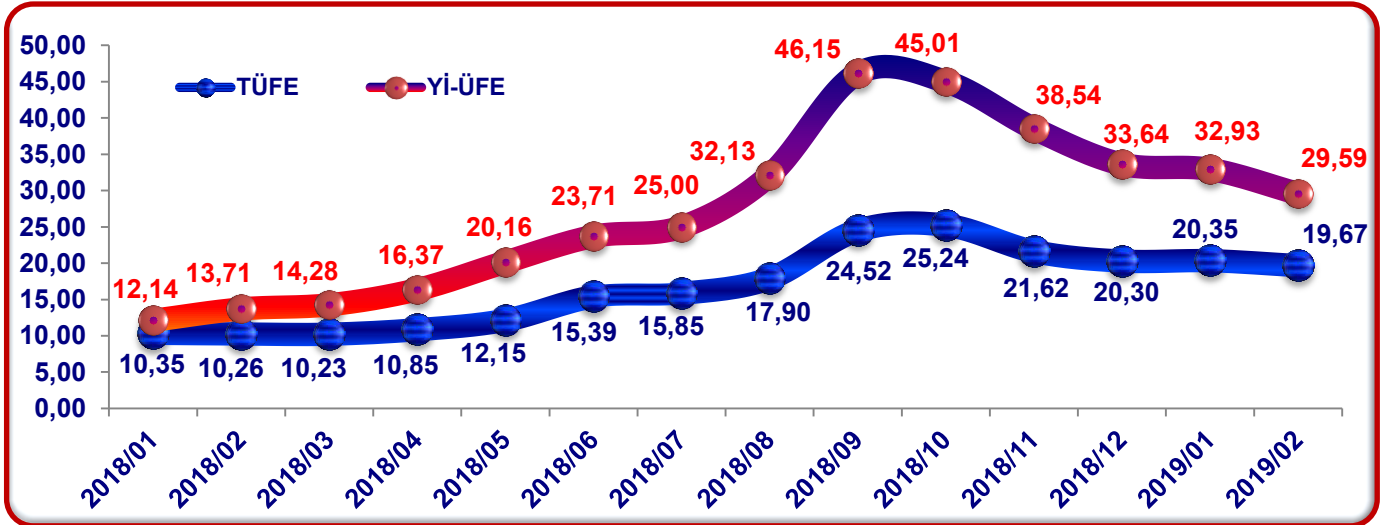
Kaynak: TÜİK

Yıllık en yüksek artış TÜFE'de %29,25 ile gıda ve alkolsüz içecekler grubunda gerçekleşti. Ayrıca TÜFE'de bir önceki yılın aynı ayına göre; çeşitli mal ve hizmetler %28,08, ev eşyası %27,59, eğlence ve kültür %20,43 ve lokanta ve oteller %19,79 ile en çok artışın olduğu diğer gruplar olarak dikkat çekti.

İstatistiki bölgelere göre yapılan ayırmda; İzmir'de TÜFE, yıllık olarak %19,89 oranında, bir önceki aya göre %0,11 oranında arttı.

Yİ-ÜFE alt kalemleri bazında bir önceki aya göre; sanayinin dört sektöründen madencilik ve taşocakçılığı sektörü %1,89 oranında ve imalat sanayi sektörü %0,60 oranında artarken; elektrik, gaz üretim ve dağıtım sektörü %7,43 oranında ve su sektörü %1,02 oranında azaldı. 2019 yılı Şubat ayında, yıllık bazda imalat sanayi %28,47 artarken, bu ayda genel artışın altına düştü.

**Yıllık Değişim Oranları (%)**





## SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (OCAK 2019)

**B**ir önceki yılın aynı ayına göre yıllık bazda, 2019 yılı Ocak ayında sanayi üretiminde hem arındırılmamış endeks hem de takvim etkisinden arındırılmış endeks %7,3 oranında azaldı.

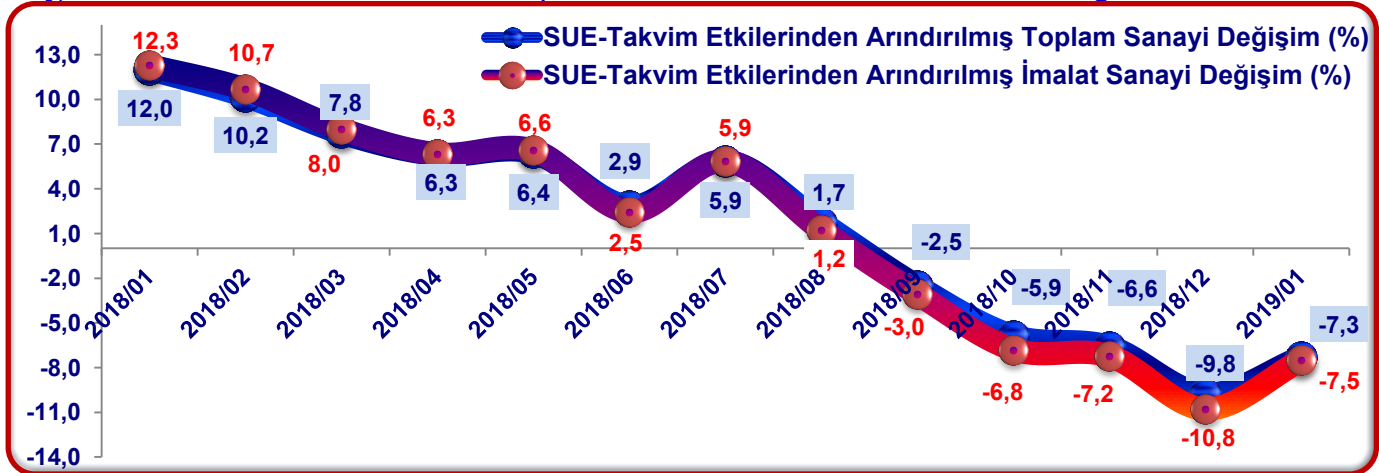
	Arındırılmamış		Takvim etkisinden Arındırılmış		Mevsim ve takvim etkisinden Arındırılmış	
	Endeks	Değişim Yıllık (%)	Endeks	Değişim Yıllık (%)	Endeks	Değişim Yıllık (%)
Toplam Sanayi	101,2	-7,3	98,5	-7,3	109,4	1,0
Madencilik ve taşocakçılığı	93,7	-7,2	91,9	-7,0	112,3	1,7
İmalat Sanayi	100,3	-7,6	97,5	-7,5	108,9	1,1
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim Ürt. ve Dağıtım	119,4	-1,7	118,4	-1,7	113,7	0,1

Kaynak: TÜİK

Takvim etkisinden arındırılmış verilerle sanayinin alt sektörlerine baktığımızda; 2019 yılı Ocak ayında bir önceki yılın aynı ayına göre, madencilik ve taşocakçılığı sektörü %7 oranında, imalat sanayi sektörü %7,5 oranında ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü %1,7 oranında azaldı.

Ana sanayi gruplarından 2019 yılı Ocak ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi'nde, bir önceki aya göre en fazla artış; %2,2 ile ara malında gerçekleşti.

İmalat sanayinin alt sektörlerine baktığımızda; aynı dönemde en fazla artış ise, %38 ile diğer ulaşım araçlarının imalatında gerçekleşti. Bu artışı %11,9 ile diğer imalatlar, %7,3 ile kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı ve %6,5 ile elektrikli teçhizat imalatı izledi. En fazla azalış; %18,2 ile bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatında gerçekleşti. Ardından %5 ile başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı, %3,8 ile ağaç, ağaç ve mantar ürünleri (mobilya hariç) imalatı ve %3,6 ile makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı imalatı geldi.



Mart 2019

## HANE HALKI İŞGÜCÜ VERİLERİ (2018)

TOPLAM	
2017	2018

İşsizlik oranı, 15 ve üstü yaş grubunda; 2018 yılında işsizlik oranı geçen yılın aynı ayına göre 0,1 puan artışla %11 oranında gerçekleşirken, istihdam edilen kişi sayısı 549 bin kişi ve işsiz sayısı 83 bin kişi arttı. İşsizlik oranı; erkeklerde %9,5 kadınlarda %13,9 oranında kaydedildi.

15 yaş ve daha yukarı yaşta kişiler		
Nüfus (Bin kişi)	59.894	60.654
İşgücü (Bin kişi)	31.643	32.274
İstihdam (Bin kişi)	28.189	28.738
Tarım	5.464	5.297
Tarım dışı	22.724	23.441
İşsiz (Bin kişi)	3.454	3.537
İşgücüne dahil olmayanlar (Bin kişi)	28.251	28.380
İşgücüne katılma oranı (%)	52,8	53,2
İstihdam oranı (%)	47,1	47,4
İşsizlik oranı (%)	10,9	11,0
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	13,0	12,9
15-64 yaş grubu		
İşgücüne katılma oranı (%)	58,0	58,5
İstihdam oranı (%)	51,5	52,0
İşsizlik oranı (%)	11,1	11,2
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	13,1	13,0
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	20,8	20,3
Ne eğitimde ne istihdamda olanların oranı (%)*	24,2	24,5

Kaynak: TÜİK- Mevsim etkilerinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri  
\*Çalışmayan, eğitim (örgün ve yaygın) görmeyen gençlerin, toplam genç nüfus içindeki oranıdır.

Tarım dışı işsizlik oranı %12,9, işsiz sayısı 3 milyon 537 bin kişi oldu. Genç nüfusta işsizlik oranı %20,3 seviyesine yükseldi.

2018 yılında istihdam edilenlerin %18,4'ü tarım, %19,7'si sanayi, %6,9'u inşaat ve %54,9'u hizmetler sektöründe gerçekleşti. Bir önceki yıla göre, en fazla istihdam kaybı tarım ve inşaat sektörlerinde yaşandı.

### İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)

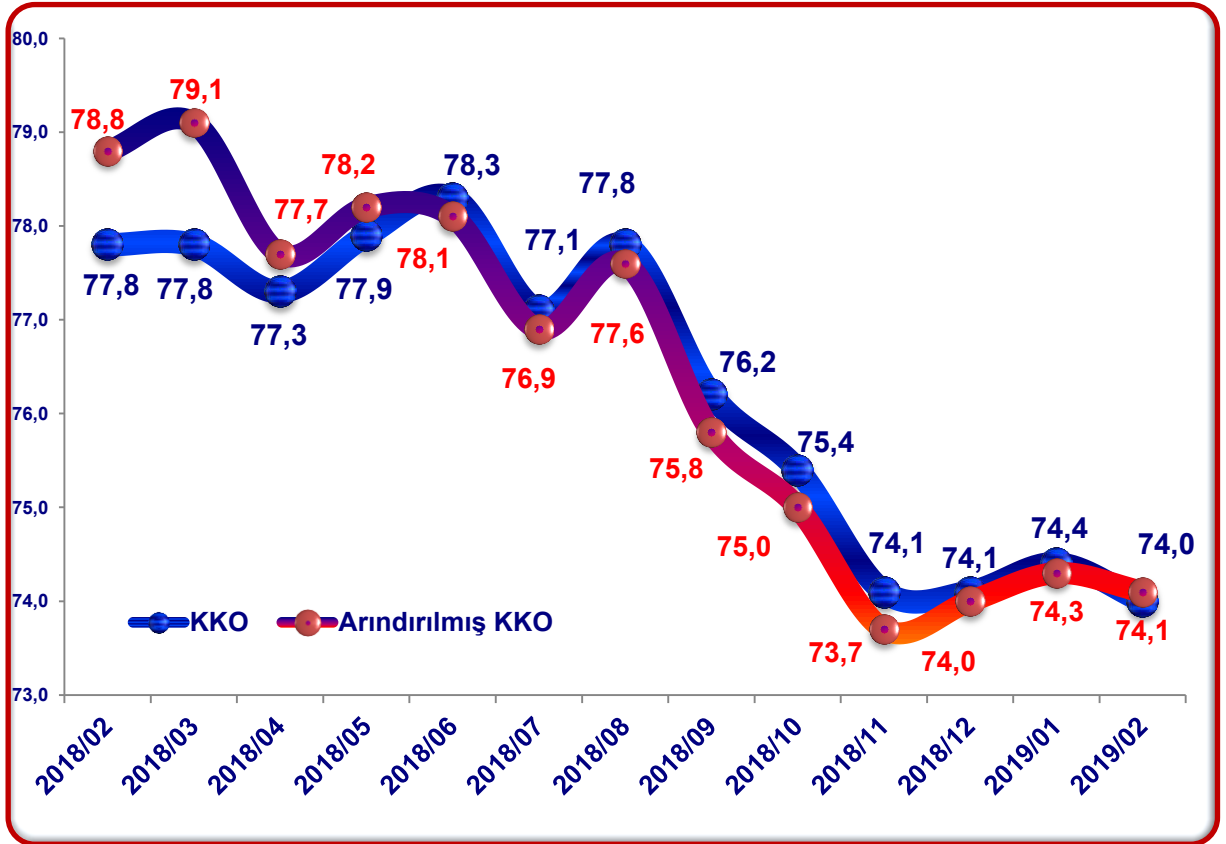
2018	İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)				TOPLAM
	SANAYİ	TARIM	İNŞAAT	HİZMETLER	
Erkek	4.312	2.943	1.911	10.554	19.720
Kadın	1.363	2.353	82	5.220	9.018
Toplam	7.667	5.297	1.993	15.774	28.738

Kaynak: TÜİK

## KAPASİTE KULLANIM ORANI (ŞUBAT 2019)

**K**apasite kullanımı, 2019 yılı Şubat ayında Kapasite Kullanımı bir önceki aya göre 0,4 puan azalarak %74,0 oranına geriledi.

Giyim eşyalarının imalatı %81,04, tütün ürünlerinin imalatı %79,52, motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı %78,55 ve tekstil ürünlerinin imalatı %77,79 ile 2019 yılı Şubat ayını en yüksek kapasite ile kapatan sektörler oldu.



Kaynak: TCMB

## ÖDEMELER DENGESİ (OCAK 2019)

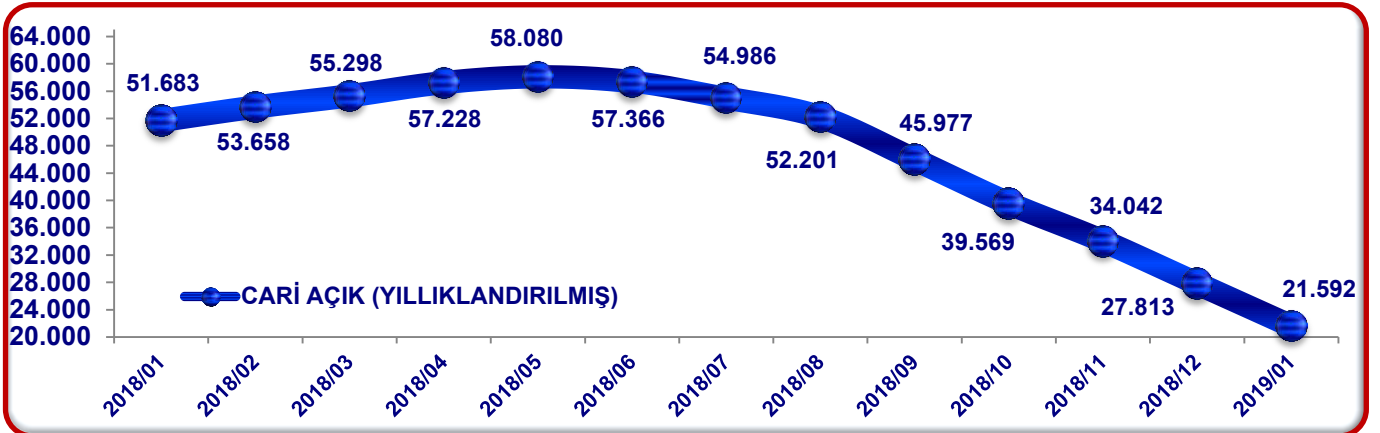
	Ocak		Ocak-Aralık		Değişim Oranı (%)
	2018	2019	2017	2018	
<b>CARİ İŞLEMLER HESABI</b>	-7.034	-813	-47.347	-27.813	-21.592
<b>SERMAYE HESABI</b>	33	28	17	58	53
<b>FINANS HESABI</b>	-7.897	-2.577	-46.716	-6.738	-1.418
<b>Doğrudan Yatırımlar (net)</b>	-382	-586	-8.845	-9.512	-9.716
<b>Portföy Yatırımlar (net)</b>	-5.009	-6.110	-24.476	2.864	1.763
<b>Diğer Yatırımlar (net)</b>	-6.887	579	-5.188	10.287	17.753
<b>Rezerv Varlıklar (net)</b>	4.381	3.540	-8.207	-10.377	-11.218
<b>Net Hata ve Noksan</b>	-896	-1.792	614	21.017	20.121

Cari işlemler açığı; daralan dış ticaret açığının etkisiyle piyasa beklentilerine paralel olarak 2019 yılı Ocak ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre, %88,4 oranında azalarak 813 milyon Dolar gerçekleşti. Cari açık, 12 aylık kümülatifte ise, 2019 yılı Ocak ayında bir önceki aya göre, %22,4 azalarak 21,6 milyar Dolar ile 2010 yılı Nisan ayından bu yana en düşük seviyeye geriledi.

2019 yılı Ocak ayında doğrudan yatırımlarda, 586 milyon Dolar sermaye girişi kaydedildi. Portföy yatırımlarında 2019 yılı Ocak ayında 6,1 milyar Dolarlık güçlü bir sermaye girişi yaşandı. Diğer yatırımlarda 2019 yılı Ocak ayında 579 milyon Dolar sermaye çıkışı gerçekleşti.

Rezerv varlıklar; 2019 yılı Ocak ayında 3,5 milyar Dolar ile son üç aydır devam eden yükselişini sürdürdü. Bu ay net hata ve noksan kaleminde 1,8 milyar Dolar sermaye çıkışı gözlemlendi.

Ekonomideki yavaşlamanın gölgesinde dış ticaret açığındaki azalış cari denge üzerinde etkili oldu. Bunun yanı sıra, enerji fiyatları ile altın ithalatındaki azalış da cari dengeye pozitif yönde yansıdı. Ayrıca önümüzdeki dönemlerde, turizmdeki gelişmelerin cari açığı olumlu yönde desteklemeyi sürdüreceği öngörülmektedir.



## GÜVEN ENDEKSLERİ VE BÜTÇE

**R**eel Kesim Güven Endeksi; 2019 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre, %4,5 artarak 97,2 ile yukarı yönlü eğilimini sürdürdü.

Tüketici Güven Endeksi, 2019 yılı Şubat ayında, bir önceki aya göre, %0,7 azalarak 57,8 seviyesinde gerçekleşti.

Tüketici güven endeksi ve mevsim etkilerinden arındırılmış reel kesim (imalat sanayi), hizmet, perakende ticaret ve inşaat sektörleri güven endekslerinin alt endekslerinin ağırlıklandırılarak birleştirilmesi ile oluşturulan Ekonomi Güven Endeksi, 2019 yılı Şubat ayında, bir önceki aya göre, %1,2 artarak 79,4 ile tekrar yükselişe geçti.

	REEL KESİM GÜVEN ENDEKSİ	TÜKETİCİ GÜVEN ENDEKSİ	EKONOMİ GÜVEN ENDEKSİ
<b>2018</b>			
Şubat	110,8	72,2	104,0
Mart	111,9	71,3	101,9
Nisan	111,2	71,4	99,9
Mayıs	109,9	69,5	96,3
Haziran	104,6	70,1	93,8
Temmuz	102,7	72,7	95,1
Ağustos	96,4	68,2	88,3
Eylül	89,6	59,9	78,1
Ekim	87,6	57,6	75,2
Kasım	92,8	60,0	80,6
Aralık	91,5	58,7	81,9
2018 Yıllık	101,4	67,0	91,7
<b>2019</b>			
Ocak	93,0	58,2	78,5
Şubat	97,2	57,8	79,4

## BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ

**B**ütçe; 2018 yılı Ocak-Şubat döneminde 201 milyar TL, 2019 yılı Ocak-Şubat döneminde 11,7 milyar TL açık verdi. Aynı dönemde bütçe gelirleri %37,5 oranında artarak 163,9 milyar TL, bütçe giderleri ise %47 oranında artarak 175,6 milyar TL olarak kaydedildi.

2019 yılı Ocak-Şubat döneminde vergi gelirleri; bir önceki yılın aynı ayına göre %8,2 oranında artarak 113,2 milyar TL seviyesine ulaştı. Faiz hariç giderler %43,9 oranında artarak 153,6 milyar TL olarak gerçekleşti. 2018 yılı Ocak-Şubat döneminde 12,5 milyar TL faiz dışı fazla verilmişken, bu yılın aynı döneminde 10,3 milyar TL faiz dışı fazla verildi.

	Ocak-Şubat (Milyon TL)		Değişim Oranı (%)
	2018	2019	
Bütçe Giderleri	119.420	175.597	47,0
Faiz Hariç Giderler	106.730	153.614	43,9
Faiz Giderleri	12.689	21.983	73,2
Bütçe Gelirleri	119.219	163.913	37,5
Vergi Gelirleri	104.554	113.174	8,2
Bütçe Dengesi	-201	-11.684	-5.727
Faiz Dışı Denge	12.489	10.299	-17,5

Kaynak: TCMB

## DIŞ TİCARET VERİLERİ (OCAK 2019)

**D**iş ticaret açığı 2019 yılı Ocak ayında ihracat, 2018 yılının aynı ayına göre, %5,9 oranında artarak 13,2 milyar Dolara yükselirken; ithalat da %27,2 oranında azalışla 15,7 milyar Dolar seviyesine geriledi.

2018 yılı Ocak ayında %52,3 olan Avrupa Birliği'nin (AB) ihracattaki payı, 2019 yılı Ocak ayında %51,3'e geriledi. 2019 yılı Ocak ayında AB'ye yapılan ihracat %4,02 oranında artarak 6,8 milyar Dolar, ithalat da %30,2 oranında azalarak 4,8 milyar Dolar gerçekleşti.

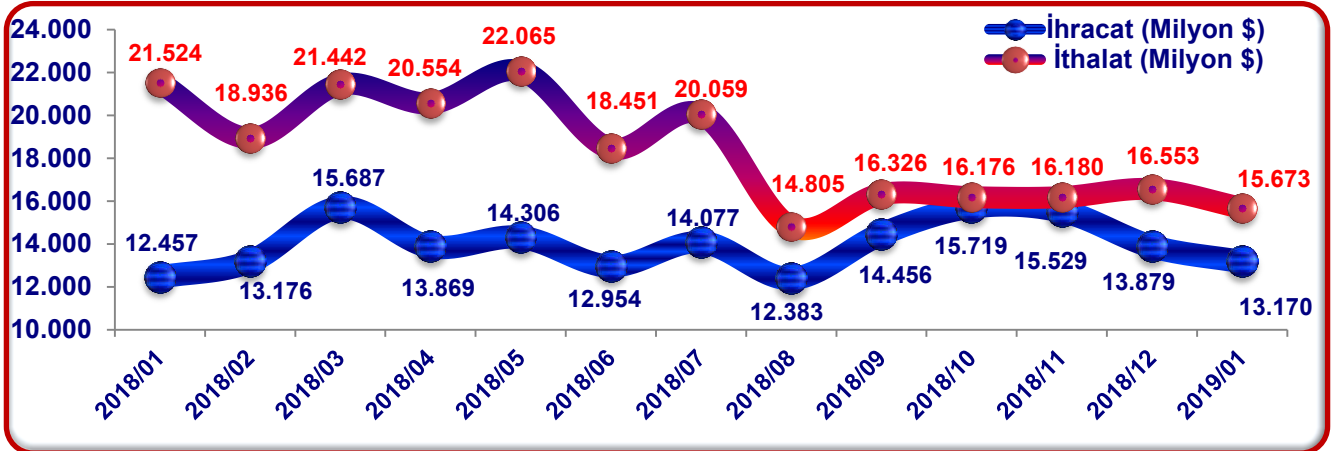
	İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Ara Malları İthalatı		Dış Ticaret Dengesi		İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)
	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	
<b>Oca.-Ara. 2017</b>	156.993	10,2	233.800	17,7	171.462	27,6	-76.807	36,9	67,1
<b>Oca.-Ara. 2018</b>	167.967	7,0	223.046	-4,6	170.049	-0,8	-55.079	-28,3	75,3
<b>Ocak 2018</b>	12.434	10,6	21.523	38,0	16.719	40,6	-9.089	109,3	57,8
<b>Ocak 2019</b>	13.170	5,9	15.673	-27,2	12.662	-24,3	-2.503	-72,5	84,0

Kaynak: TÜİK

2019 yılı Ocak ayında fasıllar düzeyinde en büyük ihracat kalemi, "Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı" (1.827 milyon \$) olurken; bu fasılı "kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" (1.159 milyon \$); "demir ve çelik" (854 milyon \$); "örme giyim eşyası ve aksesuarı" (726 milyon \$) ve "elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı" (616 milyon \$) izledi.

"Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar" (3.633 milyon \$); "kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" (2.288 milyon \$); "elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı" (1.751 milyon \$); "demir ve çelik" (1.538 milyon \$) ve "plastikler ve mamulleri" (1.220 milyon \$) ile en yüksek ithalat yapılan fasıllar oldu.

2019 yılı Ocak ayında İzmir'in ihracatı 2018 yılı Ocak ayına göre, %4,3 oranında azalarak 802 milyon Dolar, ithalatı da %31,5 oranında azalarak 631 milyon Dolar olarak gerçekleşti. 2019 yılı Ocak ayında Ege Bölgesi'nin ihracatı 2018 yılı Ocak ayına göre, %4,3 oranında azalarak 1,35 milyar Dolar, ithalatı da %30,5 oranında azalarak 1,03 milyar Dolar olarak gerçekleşti.



**TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU:  
TÜRKİYE**

<b>BÜYÜME</b>	2014	2015	2016	2017	2018/IV	2018
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon TL)	2.044.466	2.338.647	2.608.526	3.106.537	1.010.114	3.700.989
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon \$)	-	861.467	862.744	851.046	184.890	784.087
Büyüme Oranı (Zincirlenmiş Hacim End. göre) (%)	5,2	6,1	3,2	7,4	-3,0	2,6
İmalat Sanayi (Zincirlenmiş Hacim End.) (%)	6,1	5,9	3,8	9,1	-7,4	1,1
<b>İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM</b>	2013	2014	2015	2016	2017	2018
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	25.524	25.933	26.621	27.205	28.189	28.738
İstihdam Oranı (%)	45,9	45,5	46,0	46,3	47,1	47,4
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	2.747	2.853	3.057	3.330	3.454	3.537
İşsizlik Oranı (%)	9,7	9,9	10,3	10,9	10,9	11,0
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	12	12	12,4	13	13,1	12,9
<b>ENFLASYON (%)</b>	2014	2015	2016	2017	2018	Şub.19
Yİ-ÜFE (yıllık)	6,36	5,71	9,94	15,47	33,64	29,59
YD-ÜFE (yıllık)	2,63	10,9	17,73	19,75	33,45	30,71
TÜFE (yıllık)	8,17	8,81	8,53	11,92	20,30	19,67
<b>DIŞ TİCARET (Milyon \$)</b>	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.19
İhracat	157.610	143.889	142.544	157.020	168.023	13.170
İthalat	242.177	207.234	198.617	233.800	223.039	15.673
Dış Ticaret Dengesi	-84.567	-63.395	-56.073	-76.780	-55.016	-2.503
Cari İşlemler Dengesi	-43.597	-32.118	-32.615	-47.100	-27.813	-813
<b>TEŞVİKLİ YATIRIMLAR</b>	2014	2015	2016	2017	2018	Ara.18
Teşvikli Yatırımlar (Milyon TL)	68.059	100.713	90.069	180.972	157.296	14.661
Teşvikli Yatırımlar (Belge Adedi)	3.771	4.427	5.067	7.406	5.914	404
<b>KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER (Adet)</b>	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.19
Kurulan Şirket Sayıları	126.635	114.691	106.447	118.021	121.460	11.440
Kapanan Şirket Sayıları	39.051	32.762	31.928	32.706	32.569	5.079
<b>ULUSLARARASI DOĞRUDAN YABANCI SERMAYELİ YATIRIMLAR</b>	2015	2016	2017	2018	Oca.-Kas.18	Ara.18
Şirket Sayısı (Adet)	5.558	5.569	6.374	-	6.644	-
Yatırım Tutarı (Milyon \$)	19.274	13.950	11.546	13.163	10.272	1.168
<b>DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar \$)</b>	2016	2017	2018/I	2018/II	2018/III	2018/IV
Reel Kesimin Döviz Pozisyon Açığı	-205,5	-207,7	-220,8	-212,2	-205,6	-197,8
<b>BORÇLANMA (Milyar \$)</b>	2015	2016	2017	2018/I	2018/II	2018/III
Dış Borç Stoku	399,7	408,7	454,3	466,7	457,0	448,5
Kamu	116,6	123,3	136,4	140,9	139,2	137,1
Özel	281,7	284,6	317,2	325,1	317,2	305,9
<b>KREDİLER (Milyar \$)</b>	2014	2015	2016	2017	2018	2019/I
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu	212,9	215,6	218,1	240,0	225,8	223,9
<b>SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (Yıllık Ortalama % Değ.) Takv. Etk. Arındırılmış</b>	2014	2015	2016	2017	2018	Oca. 19
Toplam Sanayi	5,7	5,8	3,4	8,9	1,8	-7,3
İmalat Sanayi	6,3	6,2	3,4	9,0	1,5	-7,5
<b>KAPASİTE KULLANIMI (%)</b>	2014	2015	2016	2017	2018	Şub.19
Kapasite Kullanım Oranı	75,0	76,8	77,4	78,5	76,8	74,0
<b>GÜVEN ENDEKSLERİ</b>	2014	2015	2016	2017	2018	Şub.19
Reel Kesim Güven Endeksi	104,6	103,5	105,2	104,9	101,4	97,2
Tüketici Güven Endeksi	72,5	66,7	69,3	68,6	67,0	57,8
Ekonomi Güven Endeksi	100,8	98,4	96,8	100,2	91,7	79,4
<b>SANAYİ CİRO ENDEKSİ</b>	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.19
Sanayi Ciro Endeksi (Yıllık Ortalama Takv. Etk. Arındırılmış)	90,0	100,0	109,0	141,1	184,2	164,0
<b>Elektrik Enerjisi</b>	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Elektrik Enerjisi Üretimi (Mwh)	242.121	251.962	261.783	292.575	272.564	295.668
Elektrik Enerjisi Tüketimi (Mwh)	248.324	257.220	265.724	212.329	225.714	233.610
<b>MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyon TL)</b>	2014	2015	2016	2017	2018	Şub.19
Bütçe Dengesi	-23.370	-23.525	-29.258	-47.373	-72.615	-11.684
<b>PROTESTOLU SENET</b>	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.19
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	1.004	1.000	1.017	940	938	98
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	8.221	10.081	12.288	12.686	18.737	2.241
<b>KARŞILIKSIZ ÇEK (Bin Adet)</b>	2014	2015	2016	2017	2018	Oca.19
Karşılıksız işlemi yapılan Çek Adedi	674	776	778	435	589	74
Karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödenen Çek Adedi	240	232	239	134	132	5
<b>BORSA VE DÖVİZ</b>	2014	2015	2016	2017	2018	Şub.19
BIST 100 Endeksi	76.306	79.901	77.587	100.439	101.782	104.530
Dolar/TL	2,19	2,72	3,02	3,65	4,81	5,26

Kaynak: TÜİK, TCMB, RİSK MERKEZİ, BUMKO, T.C. TİCARET BAKANLIĞI, T.C. SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI, BORSA İSTANBUL, TOBB, TEİAŞ-EPDK

**TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU: İZMİR**

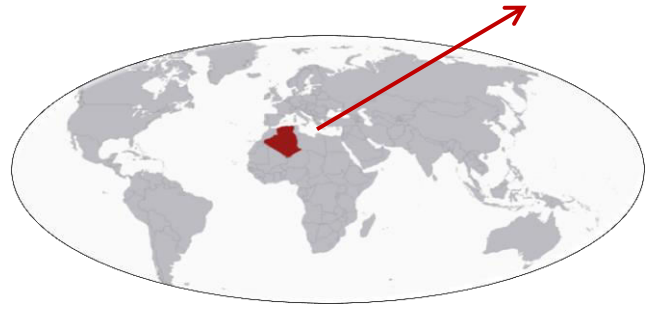
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
<b>NÜFUS-GÖÇ</b>									
Nüfus (Bin)	3.624	3.662	4.061	4.113	4.168	4.223	4.279	4.320	-
Nüfusun TR Nüfusu İçindeki Payı (%)	4,8	4,8	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	5,3	-
Nüfus Artış Hızı (%)	4,1	10,1	13,8	12,7	13,4	13,1	13,2	9,5	-
TR Nüfus Artış Hızı (%)	13,5	12,0	13,7	13,3	13,4	13,5	12,4	14,7	-
Net Göç Hızı (%)	2,26	2,46	3,45	5,6	5,0	5,6	5,8	-	-
<b>İSO 500 BÜYÜK İÇİNDEKİ ÜYE SAYISI</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	55	58	59	59	61	59	62	-	-
<b>İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	1.410	1.424	1.514	1.504	1.483	1.566	1.611	1.663	-
Sanayi İstihdamının Payı (%)	30,7	31,6	31,8	31,7	32,0	33,0	31,1	32,4	-
Kadın İstihdamı (Bin Kişi)	422	432	490	466	470	513	524	540	-
Kadın İstihdamının Oranı (%)	29,9	30,3	32,4	31,0	28,3	30,7	32,5	32,5	-
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	243	247	276	243	262	254	263	265	-
İşsizlik Oranı (%)	14,7	14,8	15,4	13,9	15,0	14,0	14,0	13,8	-
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	16,2	15,9	17,0	15,0	16,1	15,2	15,1	14,6	-
<b>ENFLASYON (%)</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/2
TÜFE (yıllık)	10,15	6,03	7,94	8,54	9,83	8,93	13,1	20,4	19,9
<b>DIŞ TİCARET (Milyon \$)</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/1
İhracat	8.072	8.659	9.484	9.624	8.308	8.370	9.256	10.238	802
İthalat	10.621	10.577	10.367	9.950	8.846	8.809	9.849	9.118	631
Dış Ticaret Dengesi	-2.550	-1.918	-883	-326	-538	-439	-593	1.120	172
İhracatçı Firma Sayısı (Adet)	4.107	4.269	4.438	4.226	4.529	4.600	4.875	5.092	2.362
İhracatın TR İhracatı İçindeki Payı (%)	6,0	5,7	6,1	6,1	5,8	5,9	5,9	6,1	6,1
<b>KAPASİTE KULLANIMI (%)</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/IV	2019/1
EBSO Kapasite Kullanım Oranı	70	63	60	55	64	63	67	61	-
<b>PROTESTOLU SENETLER</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/1
Protesto Edilen Senet Sayısı (Adet)	31.131	38.952	43.347	43.406	44.232	47.497	45.646	46.690	5.162
Protesto Edilen Senetlerin TR İçindeki Payı (%)	3,4	3,6	4,0	4,3	4,4	4,7	4,9	5,0	5,3
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	245	367	463	510	571	775	740	985	160
<b>TEŞVİKLİ YATIRIMLAR</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/1
Belge Adedi	188	209	215	186	208	230	431	326	-
Yatırım (Milyon TL)	2.443	9.042	1.655	4.016	3.145	1.810	7.569	13.120	-
Teşvikli Sabit Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	4,55	15,66	1,76	6,5	3,1	1,9	4,3	8,3	-
Bölgesel Teşvikli Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	3,2	2,8	2,2	5,2	4,9	1,9	10,0	5,9	-
<b>ENERJİ TÜKETİMİ</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/10	2019/1
Doğalgaz Tük. (Milyon stdm <sup>3</sup> )	2.736	2.704	2.739	2.327	3.214	4.299	4.508	3.392	-
<b>MALİ / FİNANS</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/2
Bütçe Gelir/Gider	4,05	4,34	4,36	4,20	4,28	4,2	4,5	4,6	4,3
Vergi Gelirlerinin TR İçindeki Payı (%)	10,86	11,77	11,14	10,54	11,1	11,4	11,8	12,0	12,1
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı (%)*	102,5	110,2	123,9	122,2	120,6	111,5	121,4	110,5	-
Toplam Mevduatların TR İçindeki Oranı (%)*	5,8	5,7	5,5	5,2	5,6	5,7	5,7	5,8	-
Toplam Kredilerin TR İçindeki Oranı (%)*	6,1	5,9	6,0	5,2	5,2	4,9	5,2	5,0	-
<b>KAMU YATIRIM TAHSİS PAYI (%)</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	1,67	1,59	2,29	2,62	2,63	2,30	2,9	-	-
<b>KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/1
Kurulan Şirket Sayısı	3.277	2.112	2.928	3.414	4.027	3.962	4.627	4.977	437
Kurulan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6,1	5,7	6,0	5,9	6,0	6,2	6,3	5,8	5,3
Kapanan Şirket Sayısı	943	1.094	1.095	991	740	644	832	799	105
Kapanan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	7,2	7,7	7,0	7,1	6,1	5,8	6,2	6,4	5,4
<b>YABANCI SERMAYELİ FİRMALAR</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018/11	2019/1
Yabancı Sermayeli Firma Sayısı	1.682	1.800	1.944	2.100	2.239	2.422	2.568	2.646	-
Yabancı Serm. Firmaların TR İçindeki Payı (%)	5,7	5,5	5,3	5,1	4,8	4,6	4,4	4,0	-
<b>MARKA-PATENT SAYISI</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/1
Marka Tescil Sayısı (Adet)**	2.146	3.234	4.096	4.366	4.323	5.928	5.398	5.460	490
Marka Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	6,0	6,2	6,0	6,0	6,2	7,1	6,9	6,7	5,9
Patent Tescil Sayısı (Adet)**	31	42	59	55	86	96	77	135	26
Patent Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	3,7	4,1	4,7	4,2	5,0	5,4	3,9	4,8	7,3
<b>TURİZM</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/1
Yabancı Turist Sayısı (Bin Kişi)	1.370	1.368	1.407	1.294	1.201	672	762	946	20
Yabancı Turist Sayısının TR İçindeki Payı (%)	4,4	4,4	4,2	3,6	3,3	2,5	2,4	2,4	1,3
<b>TARIMSAL ÜRETİM</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Bitkisel Üretim Değeri (Milyon TL)	3.648	4.100	3.652	5.024	5.940	7.508	7.598	-	-
Bitkisel Üretimin TR İçindeki Payı (%)	4,1	4,7	3,9	5,1	5,0	6,4	5,7	-	-
<b>İŞ KAZALARI</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/1
İş Kazasında Ölenenlerin TR İçindeki Payı (%)	7,5	5,6	6,0	2,6	5,1	3,7	4,7	3,4	6,5
<b>MOTORLU KARA TAŞITLARI</b>	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019/1
Motorlu Kara Taşıtlarının TR İçindeki Payı (%)	6,3	6,2	6,1	6,1	6,0	6,0	6,0	6,1	6,2

**Kaynak:** TÜİK, TCMB, Risk Merkezi, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, T.C. Turizm Bakanlığı, TOBB

\* Çeyreklik açıklanmakta olup, IV. çeyrek verileridir. \*\* Aylık veriler, başvuru verileridir.



## ÜLKE İNCELEMELERİ XXXVIV: CEZAYİR DEMOKRATİK HALK CUMHURİYETİ



### Ekonomik Yapı

**Y**üzölçümü açısından Afrika'nın en büyük ülkesi konumunda olan Cezayir, 1962 yılında Fransa'dan bağımsızlığını kazanmıştır. Bağımsızlık sonrası süreç, uzun yıllar boyunca siyasi çalkantılar içinde geçmiştir. **2000'li yıllarla birlikte ekonomik toparlanma ve reform** hareketlerine odaklanılmıştır.

Küresel ekonomiyle bütünleşme çabalarının bir adımı olarak, **5 yıllık kalkınma planları** devreye alınmış ve Ekim 2002'de Avrupa Birliği ile ortaklık ve işbirliği geliştirmeye yönelik anlaşma imzalamıştır. Söz konusu reform hareketlerinin de bir sonucu olarak, **Cezayir Afrika'nın en büyük dördüncü ekonomisi** konumuna yükselmiştir. Cezayir'de yüzölçümünün genişliğine rağmen, ekilebilir arazilerin %3,5 gibi kısıtlı bir düzeyde kalması, tarım sektörünün gelişimini de sınırlamıştır. Özellikle, gıda sektörü açısından ithalat ağırlıklı bir yapı dikkat çekmektedir. Temel tarım ürünleri; **arpa, buğday, patates, hurma, zeytin, tahıl ürünleri ve bakliyat**tır. Ülkenin yüksek kesimlerinde, hayvancılık önemli bir yer tutmaktadır. Hükümet reform programı kapsamında ekilebilir arazileri ve balıkçılık başta olmak üzere hayvancılığı geliştirmek amacıyla, tarım sektörüne yönelik fonların artırılmasına karar vermiştir.

Sanayi sektöründe devlet ağırlıklı yapı, üretimin geliştirilmesinde engel teşkil etmiştir. Bundan dolayı, reform sürecinde **sanayi tesislerinin özelleştirilmesine** önem verilmiştir. En önemli **imalat sanayi ürünleri; demir, çelik, çimento, kamyon niteliğinde motorlu araçlar ve ayakkabıdır**.

Ekonominin **asıl itici gücü ise enerji sektöründen** gelmektedir. Doğal kaynaklar açısından zengin olan ülkede; **altın, demir, kömür, kurşun, çinko, uranyum, civa, fosfat** yatakları önemli bir yer tutmaktadır. Zengin petrol rezervlerinin yanında, ülke **doğalgaz açısından da dünyanın en büyük 9. rezerv** büyüklüğüne sahiptir. **Hidrokarbon alt sektörü ise, toplam GSYİH'nin %30'unu ve bütçe gelirlerinin %60'ını** karşılayabilecek niteliktedir. Bununla birlikte, hala keşfedilmemiş pek çok rezerv olduğu düşünülmektedir.

Dış ticaret yapısı incelendiğinde ihracatta yine enerji ağırlıklı bir yapı dikkat çekmektedir. **İhracatın %98 gibi bir oranla tamamına yakını hidrokarbonlar** oluşturmaktadır. Geri kalan %2'lik kısımda ise muhtelif imalat sanayi ürünleri ihracatı mevcuttur. **İthalatta ise, otomobiller, buğday, petrol yağları, ilaç, inşaat demiri ve muhtelif gıda ürünleri** dikkat çekmektedir.

Bir diğer önem taşıyan sektör ise inşaatır ve ekonomide %15 civarında bir ağırlığa sahiptir. Özellikle reform sürecinde altyapı yatırımlarının geliştirilmesine önem verilmesi, inşaat sektörünün de ilerleme kaydetmesini sağlamıştır. Ancak, sektördeki ihtiyaçların yerli firmalarca karşılanamaması yatırım ihtiyacını artırmaktadır. Bundan ötürü, inşaat ve altyapı sektöründe yabancı yatırımcıların ağırlığı dikkat çekmektedir.

Afrika'nın ve Akdeniz kıyısının en büyük ülkesi olması, **Cezayir'i turistik değerler açısından ilgi çekici bir konuma yükseltmektedir.** Ancak, pek çok doğal ve kültürel varlığın turizme henüz kazandırılmamış olması, bu alanda ciddi bir atıl potansiyele işaret etmektedir.

Ekonomik toparlanma sürecinde, üzerinde en çok durulan alanlardan biri de yatırımların geliştirilmesi olmuştur. **2001'de başlatılan yatırım programı çerçevesinde; altyapı, inşaat ve bayındırlık başta olmak üzere yatırımların geliştirilmesine çalışılmıştır.**

## **Türkiye- Cezayir İlişkileri**

Türkiye ve Cezayir arasında **ortak tarihi değerlere ve kültürel mirasa dayalı, güçlü bir bağ** mevcuttur. 2000'li yılların ortasında gerçekleştirilen karşılıklı üst düzey ziyaretlerden sonra, ilişki yoğunluğunun da arttığı gözlenmektedir. 2006'da Cezayir'de karşılıklı olarak imzalanan "**Dostluk ve İşbirliği Anlaşması**", ikili ilişkilerin gelişmesi açısından önemli bir milat olmuştur. İşbirliği anlaşmasından sonra, sosyal ve ticari ilişkilerin geliştirilmesine yönelik pek çok girişimde bulunulmuştur.

Söz konusu işbirliği anlaşması, dış ticaretin seyrinde de etkili olmuştur. Türkiye ile Cezayir arasındaki ticarete 2005 yılı öncesinde Cezayir lehine seyreden bir yapı mevcutken, Cezayir'e yapılan ihracatın düzenli olarak her yıl artmasıyla, **2006'dan itibaren Türkiye lehine fazla vermeye** başlamıştır. Türkiye'nin ihraç ettiği temel ürünler; "**karayolu taşıtları için aksam ve parçalar, inşaat aksamları, dizel motorlar, maden işleme makineleri, plastik çubuk ve profiller, hazır giyim, demir çelikten profiller**" şeklindedir. Türkiye'nin Cezayir'den ithal ettiği temel ürünler ise; "**petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar, petrol yağları, şeker, amonyak, hidrojen, kimyasal gübreler**" şeklindedir.

Yatırımların geliştirilmesi amacıyla, yerli ve yabancı yatırımcılara eşitlik ilkesinin benimsendiği Cezayir'de, temel destek ve teşvik politikası **vergi muafiyetlerine** dayanmaktadır. **Çok sayıda endüstriyel parkın bulunması**, yatırımları cazip kılan bir husustur. Yatırımda öncelikli sektörler; "**tarım, balıkçılık, turizm, imalat sanayi, sağlık, ulaşım, madencilik, yenilenebilir enerji ve bilgi işlem teknolojileri**" şeklindedir. Yatırımlarla ilgili her türlü bilgiye, "**Ulusal Yatırım Geliştirme Ajansı**"ndan ulaşılabilir. (<http://www.andi.dz>)

## CEZAYİR ÜLKE PROFİLİ (2017)

Nüfus (Milyon Kişi)	41,2
Nüfus Artış Hızı (%)	1,7
GSYİH (Milyar Dolar)	167,5
GSYİH (%)	1,6
Kişi Başı GSYİH (Dolar)	4.055
Enflasyon Oranı (%)	4,9
İşsizlik Oranı (%)	11,8
İhracat (Milyar Dolar)	35,2
İhracatta ilk 5 Ülke	İtalya, Fransa, İspanya, ABD, Brezilya
Temel İhracat Ürünleri	Hidrokarbonlar, Şeker ürünleri, Kimyasal ürünler, Meyvalar
İthalat (Milyar Dolar)	46,1
İthalatta ilk 5 Ülke	Çin, Fransa, İtalya, Almanya, İspanya
Temel İthalat Ürünleri	Nükleer reaktörler, Makinalar, Motorlu taşıtlar, Demir ve çelik
Cari Denge (%; GSYİH)	-13,2
İmalat Sanayi (%; GSYİH)	35,3
Tarım (%; GSYİH)	13,2
Sanayi (%; GSYİH)	36,1
Hizmetler (%; GSYİH)	50,7

Kaynak: IMF, Dünya Bankası

## CEZAYİR DIŞ TİCARET PROFİLİ (2017)

İHRACAT ÜRÜNLERİ	(Milyon \$)	İTHALAT ÜRÜNLERİ	(Milyon \$)
Mineral yakıtlar ve yağlar	33.822	Nükleer reaktörler, kazanlar, makinalar	8.011
Anorganik kimyasallar	383	Elektrikli makina ve cihazlar	3.980
Gübreler	327	Motorlu kara taşıtları	3.440
Şeker ve şeker mamulleri	229	Demir veya çelikten eşya	2.920
Organik kimyasal ürünler	57	Hububat	2.751
Tuz; kükürt; topraklar ve taşlar	56	Demir ve çelik	2.412
Yenilen meyva ve sert kabuklu meyvalar	53	Plastikler ve mamulleri	2.042
Nükleer reaktörler, kazanlar, makinalar	42	Mineral yakıtlar ve yağlar	1.938
Cam ve cam eşya	32	Eczacılık ürünleri	1.893
Gemiler ve suda yüzen taşıt ve araçlar	19	Süt ürünleri	1.410

*Kaynak: Trademap (İlk 10 ürünü yansıtmaktadır.)*

## TÜRKİYE – CEZAYİR TİCARET PROFİLİ (2018)

Fasıl Adı	Türkiye'nin Cezayir'e İhracatı (Milyon \$)	Fasıl Adı	Türkiye'nin Cezayir'den İthalatı (Milyon \$)
Özel amaçlı makineler	228	Rafine edilmiş petrol ürünleri	1.040
Giyim eşyası (kürk hariç)	145	Ana kimyasal maddeler	77
Genel amaçlı makinalar	126	Diğer gıda maddeleri	11
Metal yapı malzemeleri, tanklar, sarnıçlar ve buhar kazanları	110	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi	4
Plastik ürünleri	105	Atık ve hurdalar	2
<b>GENEL TOPLAM</b>	<b>2.032</b>	<b>GENEL TOPLAM</b>	<b>1.138</b>

*Kaynak: TÜİK*

## EBSO ARAŞTIRMA

**Özdem EKİNCİ**  
**Aslıhan GÜL**  
**Türker ADAKALE**

**İletişim:** [arastirma@ebso.org.tr](mailto:arastirma@ebso.org.tr)

Aylık Ekonomi Bültenlerinin tamamına, <http://www.ebso.org.tr/tr/dosyalar/yayinlar/aylik-ekonomik-bulten> adresinden erişebilirsiniz.

## YASAL UYARI

Bu rapor Odamız tarafından kamuya açık uluslararası ve ulusal ölçekli kaynaklardan elde edilen bilgiler ve veriler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmaktadır.

Raporda yer alan metinler ve veriler sadece bilgilendirme amaçlıdır. Hazırlanan bu raporda Ege Bölgesi Sanayi Odası hiçbir şekilde yatırım ve alım-satım hususlarında tavsiyede bulunma amacı gütmemektedir.

Rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Ege Bölgesi Sanayi Odası hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Ege Bölgesi Sanayi Odası'nın telif hakkı olup, Odamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz.

Tüm haklarımız saklıdır.